

PAS ZA ĽUDSKÉ PRAVA

ILUSTROVAL FOLON

60 | VŠEOBECNÁ DEKLARÁCIA
ROKOV | ĽUDSKÝCH PRÁV
UŽÍVAJME ICH – CHRÁŔME ICH

Pas za ľudské práva

Ilustroval Folon

60 | **VŠEOBECNÁ DEKLARÁCIA**
ROKOV | **ĽUDSKÝCH PRÁV**
UŽÍVAJME ICH – CHRÁŇME ICH

Držiteľ tohto pasu je občanom sveta a podpísal sa pod Všeobecnú deklaráciu ľudských práv. Svojím podpisom potvrdil presvedčenie, že každý človek ma svoje práva, bez ohľadu na národnostnú príslušnosť, náboženské vyznanie, farbu pleti, pohlavie, presvedčenie, sexuálnu orientáciu, vek, alebo postihnutie. Rovnako priznáva, že každý občan má povinnosť brániť nielen svoje práva, ale aj práva ostatných ľudí. V mene globálnej solidarity sa držiteľ tohto pasu zasadzuje za ochranu všeobecných a nedeliteľných ľudských práv.

60 rokov po prijatí Všeobecnej deklarácie ľudských práv si svet uvedomuje dôležitosť ľudských práv. Ľudia berú na zodpovednosť vlády za svoje sľuby a prostredníctvom ľudských práv sa dožadujú spravodlivosti a dôstojného života pre všetkých. Tento pas symbolizuje solidaritu jeho držiteľa s celosvetovým hnutím ľudských práv. Znamená verejný prísľub jeho držiteľa šíriť Všeobecnú deklaráciu ľudských práv, chrániť jej hodnoty a podnikáť kroky, aby sa z vízie stala realita.

Irene Khan, generálna tajomníčka Amnesty International

AMNESTY
INTERNATIONAL

Preambula

Pretože uznanie
prirrodzenej
dôstojnosti
a rovnakých
neodňateľných práv
všetkých členov
ľudskej rodiny je
základom slobody,
spravodlivosti
a mieru vo svete

Pretože ignorovanie
ľudských práv

a pohrdanie nimi viedlo k barbarským činom urážajúcim svedomie
ľudstva a že vybudovanie sveta, v ktorom sa budú ľudské bytosti
zbavené strachu a núdze tešiť slobode prejavu a viery, bolo
vyhlásené za najvyšší cieľ ľudstva

Že je nevyhnutné, aby sa ľudské práva chránili zákonom, ak nemá
byť človek donútený uchýľovať sa, keď už všetko ostatné zlyhalo,
k odboju proti tyranii a útlaku

Že je nevyhnutné podporovať rozvoj priateľských vzťahov medzi
národmi

Že ľud Spojených národov zdôraznil v Charte znovu svoju vieru v základné ľudské práva, v dôstojnosť a hodnotu ľudskej osobnosti, v rovnaké práva mužov a žien a že sa rozhodol podporovať sociálny pokrok a vytvoriť lepšie životné podmienky vo väčšej slobode

Že členské štáty prevzali záväzok zaručiť v spolupráci s Organizáciou spojených národov všeobecné uznávanie a zachovanie ľudských práv a základných ľudských slobôd

Že rovnaké chápanie týchto práv a slobôd má nesmierny význam pre dokonalé splnenie tohto záväzku

Valné Zhromaždenie Vyhlasuje

túto Všeobecnú deklaráciu ľudských práv ako spoločný cieľ pre všetky národy a pre všetky štáty, aby sa každý jednotlivец a každý orgán spoločnosti, majúc túto deklaráciu stále na mysli, snažil vyučovaním a výchovou rozšíriť úctu k týmto právam a slobodám a zabezpečiť postupnými opatreniami vnútroštátnymi aj medzinárodnými ich všeobecné a účinné uznávanie a zachovávanie tak medzi ľuďom členských štátov samotných, ako aj medzi ľuďom území, ktoré sú pod ich právomocou.

Článok 1

Všetci ľudia sa rodia slobodní a rovní v dôstojnosti aj právach. Sú obdarení rozumom a svedomím a majú sa k sebe správať v duchu bratstva.

Článok 2

Každý je oprávnený na všetky práva a slobody, ktoré stanovuje táto deklarácia, bez akéhokoľvek rozdielu rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

Ďalej sa nesmie robiť nijaký rozdiel z dôvodu politického, právneho alebo medzinárodného postavenia krajín, alebo území, ku ktorým osoba prináleží, či ide o krajinu alebo územie nezávislé, poručnícke, nesamosprávne alebo podrobené inému obmedzeniu suverenity.

Článok 3

Každý má právo na život, slobodu a osobnú bezpečnosť.

Článok 4

Nikoho neslobodno držať v otroctve alebo nevoľníctve; všetky formy otroctva a obchodu s otrokmi sú zakázané.

Článok 5

Nikto nesmie byť podrobovaný mučeniu alebo krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

Článok 6

Každý má právo, aby bola všade uznávaná jeho právna osobnosť.

Článok 7

Všetci sú si pred zákonom rovní a majú právo na rovnakú zákonnú ochranu bez akejkoľvek diskriminácie. Všetci majú právo na rovnakú ochranu proti akejkoľvek diskriminácii, ktorá porušuje túto deklaráciu a proti akémukoľvek podnecovaniu takejto diskriminácie.

Článok 8

Každý má právo, aby mu príslušné vnútroštátne súdy poskytli účinnú ochranu proti činom, ktoré porušujú základné práva, ktoré sú mu priznané ústavou alebo zákonom.

Článok 9

Nikto nesmie byť svojvoľne zatknutý, zadržaný alebo vyhostený.

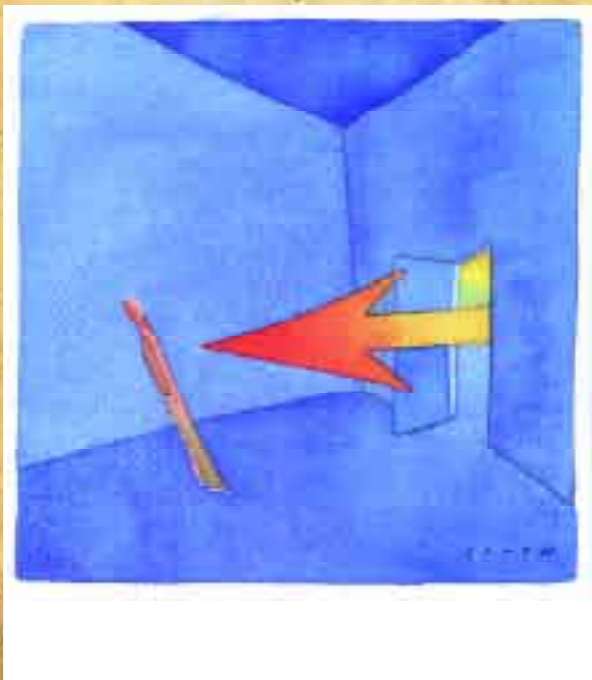

Článok 10

Každý ma rovnaké právo, aby bol riadne verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom, pokiaľ ide o určenie jeho práv a povinností alebo o akékoľvek trestné obvinenie proti nemu.

Článok 11

1. Každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo byť považovaný za nevinného, kým nie je dokázaná jeho vina vo verejnom konaní, v ktorom mu boli dané všetky záruky nevyhnutné na jeho obhajobu.
2. Nikto nesmie byť odsúdený za nejaký čin alebo zanedbanie, ktoré v čase, keď boli spáchané, neboli podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva trestným činom. Nesmie byť uložený ťažší trest, než aký bolo možné uložiť v čase, keď bol trestný čin spáchaný.

Článok 12

Nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, do rodiny, domova alebo korešpondencie, ani útokom na svoju česť a povesť. Každý má právo na právnu ochranu proti takýmto zásahom alebo útokom.

Článok 13

1. Každý má právo voľne sa pohybovať a slobodne si voliť bydlisko vo vnútri ktoréhokoľvek štátu.
2. Každý má právo opustiť ktorúkoľvek krajinu, aj svoju vlastnú, a vrátiť sa do svojej krajiny.

Článok 14

1. Každý má právo vyhľadať a požívať v iných krajinách azyl pred prenasledovaním.
2. Tohto práva sa nemožno dovolávať v prípade stíhania vznikajúceho skutočne na základe nepolitických trestných činov alebo konaní, ktoré odporujú cieľom a zásadám Organizácie spojených národov.

Článok 15

1. Každý má právo na štátnu príslušnosť.
2. Nikto nesmie byť svojvoľne zbavený štátnej príslušnosti a ani práva svoju štátnu príslušnosť zmeniť.

Článok 16

1. Muži aj ženy, ktorí dosiahli plnoletosť, majú právo, bez akéhokoľvek obmedzenia z dôvodov rasových, národnostných alebo náboženských, uzavrieť sobáš a založiť si rodinu. Pokiaľ ide o manželstvo, majú nárok na rovnaké práva počas jeho trvania, i po jeho rozviazaní.
2. Sobáše môžu byť uzavreté iba so slobodným a plným súhlasom nastávajúcich manželov.
3. Rodina je prirodzenou a základnou jednotkou spoločnosti a má nárok na ochranu zo strany spoločnosti a štátu.

Článok 17

1. Každý má právo vlastniť majetok tak sám, ako aj spolu s inými.
2. Nikto nesmie byť svojvoľne zbavený svojho majetku.

Článok 18

Každý má právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženstva; toto právo zahrňuje v sebe aj voľnosť zmeniť svoje náboženstvo alebo vieru, ako aj slobodu prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru sám alebo spoločne s inými, či už verejne alebo súkromne, vyučovaním, vykonávaním náboženských úkonov, bohoslužbou a zachovávaním obradov.

Článok 19

Každý má právo na slobodu presvedčenia a prejavu; toto právo nepripúšťa, aby niekto trpel ujmu za svoje presvedčenie a zahrňuje právo vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie a myšlienky akýmikoľvek prostriedkami a bez ohľadu na hranice.

Článok 20

1. Každý má právo na slobodu pokojného zhromažďovania sa a združovania.
2. Nikto nesmie byť nútený stať sa členom nejakého združenia.

Článok 21

1. Každý má právo zúčastňovať sa na vláde svojej krajiny priamo alebo prostredníctvom slobodne volených zástupcov.
2. Každý má právo na rovnaký prístup k verejným službám vo svojej krajine.
3. Základom vládnej moci nech je vôľa ľudu; vôľa má byť vyjadrená v pravidelne konaných a nefalšovaných voľbách, na základe všeobecného a rovného hlasovacieho práva tajným hlasovaním alebo iným rovnocenným postupom zabezpečujúcim slobodu hlasovania.

Článok 22

Každý človek má ako člen spoločnosti právo na sociálne zabezpečenie a nárok na to, aby národným úsilím aj medzinárodnou súčinnosťou a v súlade s organizáciou a s prostriedkami príslušného štátu mu boli zaručené hospodárske, sociálne a kultúrne práva nevyhnutné pre jeho dôstojnosť a slobodný rozvoj jeho osobnosti.

Článok 23

1. Každý má právo na prácu, na slobodnú voľbu zamestnania, na spravodlivé a vhodné pracovné podmienky, ako aj na ochranu proti nezamestnanosti.
2. Každý má bez akejkoľvek diskriminácie nárok na rovnaký plat za rovnakú prácu.

3. Každý kto pracuje má právo na spravodlivú a primeranú odmenu, ktorá zabezpečuje jemu samotnému a jeho rodine životnú úroveň zodpovedajúcu ľudskej dôstojnosti, doplnenú v prípade potreby inými prostriedkami sociálneho zabezpečenia.
4. Na ochranu svojich záujmov má každý právo zakladať odborové organizácie a pristupovať k nim.

Článok 24

Každý má právo na odpočinok a zotavenie vrátane rozumného vymedzenia pracovného času a pravidelnej platenej dovolenky.

Článok 25

1. Každý má právo na životnú úroveň zabezpečujúcu jemu i jeho rodine zdravie a blahobyť vrátane potravy, šatstva, bývania, lekárskej starostlivosti a nevyhnutných sociálnych opatrení; má právo na zabezpečenie v nezamestnanosti, v chorobe, pri pracovnej nespôsobilosti, pri ovdovení, v starobe alebo v ostatných prípadoch straty zárobkových možností, ktoré nastali okolnosťami nezávislými od jeho vôle.
2. Materstvo a detstvo majú nárok na osobitnú starostlivosť a pomoc. Všetky deti, či už sú zrodené v manželstve či mimo neho, majú rovnakú sociálnu ochranu.

Článok 26

1. Každý má právo na vzdelanie. Vzdelanie má byť bezplatné, aspoň v začiatočných a základných stupňoch. Základné vzdelanie má byť povinné. Technické a odborné vzdelanie má byť všeobecne prístupné a vyššie vzdelanie musí byť rovnako prístupné všetkým na základe schopností.
2. Vzdelanie má smerovať k plnému rozvoju ľudskej osobnosti a k posilneniu úcty k ľudským právam a základným slobodám.

- Má pomáhať vzájomnému porozumeniu, znášanlivosti a priateľstvu medzi všetkými národmi a skupinami rasovými aj náboženskými, ako aj rozvoju činnosti Organizácie spojených národov pre zachovanie mieru.
- 3. Rodičia majú prednostné právo voliť druh vzdelania pre svoje deti.

Článok 27

1. Každý má právo slobodne sa zúčastňovať kultúrneho života v spoločnosti, užívať plody umenia a podieľať sa na vedeckom pokroku a jeho výtvarných výsledkoch.
2. Každý má právo na ochranu morálnych a materiálnych záujmov, ktoré vyplývajú z jeho vedeckej, literárnej alebo umeleckej činnosti.

Článok 28

Každý má právo na to, aby vládol taký spoločenský a medzinárodný poriadok, v ktorom by práva a slobody stanovené v tejto deklarácii boli plne uskutočnené.

Článok 29

1. Každý má povinnosť voči spoločnosti; jedine v nej môže voľne a naplno rozvinúť svoju osobnosť.
2. Každý je pri výkone svojich práv a slobôd podrobený len takým obmedzeniam, ktoré stanoví zákon a ktoré slúžia výhradne len preto, aby bolo zaručené uznanie a zachovanie práv a slobôd ostatných a aby sa vyhovelو spravodlivým požiadavkám morálky, verejného poriadku a všeobecného blaha v demokratickej spoločnosti.
3. Výkon týchto práv a slobôd nesmie byť v žiadnom prípade v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie spojených národov.

Článok 30

V tejto deklarácii nič nemožno vykladať tak, aby oprávňovalo ktorýkoľvek štát, skupinu, alebo osobu vyvíjať činnosť alebo dopúšťať sa činov, ktoré by smerovali k potlačeniu niektorého z práv alebo slobôd v tejto deklarácii vyhlásených.

ČO JE AMNESTY INTERNATIONAL?

Amnesty International (AI) je celosvetové hnutie ľudí usilujúcich sa o dodržiavanie ľudských práv na celom svete. Veríme, že porušovanie ľudských práv kdekoľvek na svete sa týka každého človeka.

A tak znepokojení porušovaním ľudských práv, ale povzbudení nádejou lepšieho sveta pracujeme na zlepšení životných podmienok prostredníctvom kampaní a medzinárodnej solidarity.

Našou misiou je výskum a následná akcia na prevenciu a ukončenie závažných porušení ľudských práv a požadovanie spravodlivosti pre tých, ktorých práva boli porušené.

Naši členovia a podporovatelia ovplyvňujú vlády a politické organizácie, spoločnosti a medzivládne zoskupenia.

Aktivisti sa zaoberajú ľudsko-právnymi problémami mobilizovaním tlaku verejnosti prostredníctvom masových demonštrácií, lobingom, online a offline kampaňovou prácou.

AK SA CHCETE STAŤ ČLENOM CHOĎTE NA:

<http://www.amnesty.sk/index.php?page=prihlaska>

**VYZVITE NA OKAMŽITÉ A BEZPODMIENEČNÉ
PREPUSTENIE AUNG SAN SUU KYI A VŠETKÝCH
VÄZŇOV SVEDOMIA V MJANMARSKU NA SLOBODU**

V Mjanmarsku (bývalá Barma) je viac ako 1850 politických väzňov a väzňov svedomia. Daw Anug San Suu Kyi je z nich najznámejšia.

Je zakladateľkou najsilnejšej Mjanmarskej opozičnej strany, Národnej ligy za demokraciu a je najznámejšou političkou

a kampanierkou za ľudské práva v krajine.

Anug San Suu Kyi podstúpila neoficiálne väznenie, domáce väzenie, zatýkanie a obmedzovanie slobody pohybu od roku 1989, v snahe zabrániť jej stať sa národným lídrom Mjanmarska. V domácom väzení je od roku 2003.

ZAPOJTE SA

Anug San Suu Kyi je členom globálnej Rady starších (global Elders), avšak nakoľko je v domácom väzení nemohla sa zúčastniť na ich spoločnej práci k oslave a podpore 60. výročia Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Jej pokračujúca neprítomnosť je silným pripomenutím nepoľavujúcej represie v Mjanmarsku ako aj všetkého čo musí byť urobené, aby sa ľudské práva stali realitou.

www.amnesty.sk

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Karpatská 11
811 05 Bratislava
Slovensko
www.amnesty.sk